

Utvärdering av Rättighetsutbildarprojektet vid ÅHF

30.9.2020 – 30.9.2021

De tre första projektåren omfattar tidsperioden 1.4.2019 – 31.3.2022

Projektet baseras på FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (funktionsrättskonventionen)

Projektledare: Handikappförbundets rättighetsutbildare har varit Gunilla G Nordlund 30.9.2020 – 31.12.2020 och Emilia Liesmäki 1.1.2021 – 30.9.2021 på 50 % av heltid.

Målgrupp: Kommuner och myndigheter på Åland

Uppdraget: Fungera som informatör och utbildare, rådgivande organ, stöd och bollplank för kommuner och myndigheter på Åland. Samt förbättra attityder och fördomar och få fler aktivt involverade i arbetet med att leva upp till konventionen.

Mål: Förbättra levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning

Allmänt, sammanfattning

Projektåret präglades till stor del av covid-19 och osäkerheten gällande restriktionerna i samhället. Tack vare nya digitala arbetssätt kunde ändå projektet fortsätta med sin primära funktion att informera och utbilda kommuner och offentliga myndigheter på Åland. Stort fokus lades under året på temat barn, framför allt genom produktionen av barnboken Pussel – en annorlunda bok om rättigheter.

Kunskapsnivån har visat sig vara låg inom kommunerna och vissa kommuner har varit svåra att nå. Det har ibland krävts flera påminnelser för att få till stånd rättighetsutbildning för kommunfullmäktigeledamöterna. Genom fullmäktigeledamöterna har rättighetsutbildningen nått ut till nyckelpersoner med viktiga ansvarsområden och nätverk i kommunen.

Förbundet genomförde med hjälp av en högskolepraktikant en rapport om Hur personer med funktionsnedsättning upplever att deras rättigheter uppfylls på Åland i enlighet med funktionsrättskonventionen. Resultat visade vilka områden och målgrupper som sticker ut där vi behöver bli mycket bättre. Den informationen har projektet kunnat dela med kommunerna i samband med utbildningarna.

Projektets avgränsning och fokusområden

Eftersom projektets resurser är mycket begränsade har projektet valt att fokuserat på tre av sammanlagt 50 artiklar i FN-konventionen:

- Artikel 7: Barn med funktionsnedsättning
- Artikel 9: Tillgänglighet (fysisk och immateriell/information/kommunikation)
- Artikel 27: Arbete och meningsfull sysselsättning

Genomförda aktiviteter

- En rättighetsutbildning har genomförts vid fullmäktigemötena i Lumparland, Jomala, Lemland, Saltvik och Brändö (tidigare år Eckerö, Geta, Hammarland)
- I Mariehamns stad arrangerades en aftonskola för stadsfullmäktige och stadens tjänstemän
- Tillsammans med Barnombudsmannen Johanna Fogelström-Duns och rättighetsutbildare Jonna Varsa från Rädda Barnen har diskussioner förts och erfarenheter utbytts gällande barn med funktionsnedsättningar
- En digital rättighetsutbildning arrangerades för allmänheten på den internationella funktionshinderdagen 3.12. Utbildningen dokumenterades och kan ses på YouTube
- Två digitala rättighetsutbildningar arrangerades den 3 och 4.12 för lagting, landskapsregering och landskapsanställda
- Planering av barnboken Pussel; bidragsansökningar, möten med författaren, illustratören, personal inom barnomsorgen, workshop tillsammans med barn med funktionsnedsättningar och kontakter till tryckerier och Finlandssvenska synskadades förbund. Möten med Emilia Walk-Johansson vid landskapsregeringens utbildningsavdelning om bokens implementering inom barnomsorgen. Arrangerande av boksläpp och vernissage med utställning på stadsbiblioteket, samt produktion av en marknadsföringsvideo för Pussel.
- Möte har hållits med Yttrandegruppen för arbetet med rätten till arbete/sysselsättning och ekonomisk utsatthet/fattigdom
- Studiebesök på Ålands Träningsundervisning och efterföljande besök med presentation av förbundets ungdomsråd till Träningsundervisningen
- Inspelning i programserien "1 av 5" med Ålands Radio & TV, där Rättighetsutbildarprojektet presenterade sin verksamhet. Programmet sänds i radion och lokal TV.
- Ungdomsrådets första möte hölls 27.8.2021
- Möte hölls 9.9.2021 med Gunnar Michelsen och Merethe Løberg från Nordens välfärdscenter om arbetet med inkludering och delaktighet för barn och unga med funktionsnedsättningar i Norden
- Presskonferens om barnboken Pussel 13.5.2021
- Lansering av barnboken Pussel 15.9.2021
- Förbundets skärgårdsturné med rättighetsutbildning, presentation av förbundets verksamhet och personligt ombuds tjänster genomförs enligt följande:
 - Kökar och Sottunga, 30.9.2021
 - Kumlinge, 4.10.2021
 - Brändö, 5.10.2021
 - Föglö, 14.10.2021
- Information om projektet har löpande spridits via förbundets sociala media; Facebook, webbplats, nyhetsbrev, Bulletinen och pressinformation
- Rättighetsutbildarprojektet har deltagit i yttrandegruppens möten

